

Revisionsutskottet

Regeringens årsberättelse 2015

Statens revisionsverks särskilda berättelse till riksdagen om revisionen av statsbokslutet och regeringens årsberättelse för år 2015

INLEDNING

Remiss

Regeringens årsberättelse 2015 (B 10/2016 rd): Ärendet har remitterats till revisionsutskottet för betänkande. Ärendet har också remitterats till andra fackutskott för utlåtande. Tidsfrist: 3.6.2016.

Statens revisionsverks särskilda berättelse till riksdagen om revisionen av statsbokslutet och regeringens årsberättelse för år 2015 (B 15/2016 rd): Ärendet har remitterats till revisionsutskottet för betänkande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 25/2016 rd
- utrikesutskottet UtUU 3/2016 rd
- finansutskottet FiUU 4/2016 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 23/2016 rd
- lagutskottet LaUU 9/2016 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 10/2016 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 7/2016 rd
- försvarsutskottet FsUU 5/2016 rd
- kulturutskottet KuUU 7/2016 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 2/2016 rd
- ekonomiutskottet EkUU 18/2016 rd
- framtidsutskottet FrUU 4/2016 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 4/2016 rd
- miljöutskottet MiUU 13/2016 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- statssekreterare Paula Lehtomäki, Statsrådets kansli
- regeringsråd Arno Liukko, Statsrådets kansli

Betänkande ReUB 2/2016 rd

- projektdirektör Marko Loisa, justitieministeriet
- dataadministrationsdirektör Tarmo Maunu, justitieministeriet
- avdelningschef Jukka Aalto, inrikesministeriet
- ledande expert Ari-Pekka Dag, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Timo Annala, finansministeriet
- enhetschef Aku Hilve, finansministeriet
- budgetråd Tomi Hytönen, finansministeriet
- finansråd Elina Pylkkänen, finansministeriet
- specialsakkunnig Olli-Pekka Rissanen, finansministeriet
- förvaltnings- och utvecklingsdirektör, överdirektör Helena Tarkka, finansministeriet
- biträdande controller vid statsrådet Pasi Ovaska, finansministeriet
- ekonomichef Tiina Heikkinen, undervisnings- och kulturministeriet
- kanslichef Anita Lehikoinen, undervisnings- och kulturministeriet
- byggnadsråd Liisa Munsterhjelm, undervisnings- och kulturministeriet
- ekonomidirektör Jukka Nummikoski, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Jari Porrasmaa, social- och hälsovårdsministeriet
- referendarieråd Pasi Pölönen, Riksdagens justitieombudsmans kansli
- resultatrevisionschef Teemu Kalijärvi, Statens revisionsverk
- överdirektör Marjatta Kimmonen, Statens revisionsverk
- ledande effektivitetsrevisor Pirkko Lahdelma, Statens revisionsverk
- överdirektör Marko Männikkö, Statens revisionsverk
- effektivitetsrevisionsråd Visa Paajanen, Statens revisionsverk
- lagstiftningsexpert Matti Vedenkannas, Statens revisionsverk
- generaldirektör Tytti Yli-Viikari, Statens revisionsverk
- rektor Jukka Mönkkönen, Östra Finlands universitet
- chefsrektor Mikko Ripatti, Savonlinnan normaalikoulu, Östra Finlands universitet
- vice direktör, lektor Timo Tossavainen, Östra Finlands universitet, avdelningen för tillämpad pedagogik och lärarutbildning i Nyslott
- vicedekanus Pertti Väisänen, Östra Finlands universitet, avdelningen för tillämpad pedagogik och lärarutbildning i Nyslott
- direktör Mikael Forss, Folkpensionsanstalten
- direktör Pentti Aspila, Naturresursinstitutet
- fastighetsdirektör Heikki Lappalainen, Gränsbevakningsväsendet
- avdelningschef Jarmo Vainikka, Gränsbevakningsväsendet
- verkställande direktör Jari Sarjo, Senatfastigheter
- styrelseordförande Jarmo Vaittinen, Senatfastigheter
- stadsdirektör Janne Laine, Nyslotts stad
- överdirektör Anni Huhtala, Statens ekonomiska forskningscentral
- verksamhetsledare Heikki Pursiainen, Tankesmedjan Libera.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Statsrådets kansli
- inrikesministeriet
- finansministeriet
- undervisnings- och kulturministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet

Betänkande ReUB 2/2016 rd

- miljöministeriet
- Statens ekonomiska forskningscentral
- Östra Finlands universitet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Årsberättelsen och översynen av berättelseförfarandet

Revisionsutskottet har haft som mål att riksdagen ska hinna behandla berättelsen under vårsessionen. Då kan betänkandet om den och materialet från hela behandlingen utnyttjas när budgeten för året därpå bereds. Denna tankegång intog en framträdande roll redan när revisionsutskottet planerades. Utskottet noterar nu med tillfredsställelse att det tätare samarbetet mellan regeringen och riksdagen gjort det möjligt att följa en sådan tidsplan. Också riksdagens interna åtgärder har bidragit till förbättringen. Bland annat har fackutskotten getts en stramare tidsfrist för sina utlåtanden.

Utskottet vill framföra några anmärkningar angående förfarandet med utlåtanden. För tre utskotts del (lagutskottet, jord- och skogsbruksutskottet och kulturutskottet) saknar årsberättelsen regeringens svar på utlåtanden och ställningstaganden. Bristerna framgår av de berörda utskottens utlåtanden. Riksdagen har numera ett elektroniskt uttalanderegister som omfattar samtliga gällande utlåtanden och ställningstaganden. Utgångspunkten vid beredningen av registret var att det ska vara tillgängligt också för statsrådet och möjliggöra en dialog mellan riksdagen och regeringen. Under sakkunnigutfrågningen framgick det att statsrådet inte har tillgång till uppgifterna i registret och sköter därför uppföljningen manuellt. Utskottet är av den uppfattningen att riksdagen själv måste ta fram de tekniska lösningar som frågan kräver. Det är angeläget att saken åtgärdas snabbt.

Talmanskonferensen rekommenderade under förra valperioden, i oktober 2013, utskotten (PN-PTK 98/2013 vp) att de i princip skulle föreslå att utlåtanden som gjorts för 2007 års riksmöte skulle strykas, om det inte föreligger särskilda skäl för att hålla ett uttalande i kraft. Det var känt att riksdagen under valperioden 2007—2011 godkände närmare 200 utlåtanden, varav ungefär hälften var i kraft ännu sex år efter att de godkänts. Revisionsutskottet menar att rekommendationen styrt och fortfarande styr utskotten i deras överväganden om huruvida utlåtanden och ställningstaganden om årsberättelsen ska strykas eller behållas.

Revisionsutskottet har länge kritiserat årsberättelsen för att den i alltför hög grad fokuserar på att beskriva verksamheten i dag i stället för att bedöma om de fastställda målen uppnåtts. Riksdagens övriga utskott har i sina egna utlåtanden gått på samma linje. Förra året bad revisionsutskottet de sakkunniga göra en bedömning av hur bra regeringen lyckats uppfylla förslagen, det vill säga om den aktuella årsberättelsen ger läsarna möjlighet att bland annat bedöma hur det står till med de offentliga finanserna, hur verksamheten inom förvaltningsområdena och den tvärsanknaden verksamheten utfallit och om regeringen har nått målen i sitt program. Utskottet ansåg det och anser det fortfarande vara extra nyttigt att få förslag om hur man kan mäta samhällseffekterna.

I december 2015 förutsatte riksdagen ”att regeringen fortsätter utveckla årsberättelsen med hänsyn till synpunkterna tidigare i betänkandet. Materialet i berättelsen måste vara mer läsbarvänligt

Betänkande ReUB 2/2016 rd

och informativt och det måste innehålla analyserade data om resultaten och effekterna av verksamheten och förändringar i verksamheten, särskilt de samhälleliga effekterna och hur de uppställda målen har nåtts. Årsberättelsen bör vara en fungerande del av statsförvaltningens och regeringens planerings- och uppföljningsmekanism. Det i sin tur kräver bland annat tydligare målsättning när budgeten upprättas.”

Utskottet konstaterar att i den nu föreliggande årsberättelsen har rapporteringen tagit ett steg i en bättre riktning. Statens ekonomiska ställning beskrivs mer ingående i de totalkalkyler som fogats till berättelsen. Kalkylerna omfattar intäkterna och kostnaderna och balansräkningen inte bara för budgetekonomin utan också för affärsverken och fonderna utanför budgetekonomin. Likaså specificeras borgensförbindelser och garantier som står utanför den totala balansräkningen. Det ger en bättre helhetsbild av statens tillgångar och ekonomiska ställning. Underskottet i statens totalkalkyl är till exempel 6,2 miljarder euro, vilket är 1,5 miljarder euro mer än i budgetekonomin. Balansomslutningen i statens totalkalkyl är 84 miljarder euro, vilket är 27 miljarder euro mer än i budgetekonomin.

Statsrådet ändrade i februari 2016 budgetförordningen i fråga om regeringens årsberättelse. Ändringen syftade till att förenkla regleringen. Ministeriernas resultatöversikter ska enligt förordningen innehålla en bedömning av hur målen för de samhälleliga verkningarna har uppnåtts och av verkningarnas utveckling. Ändringen berör också den berättelse som nu är under behandling. Avsikten är att i nästa fas utveckla förfarandet för att ställa och presentera resultatmål. Det är enligt utskottet angeläget att statsrådet snarast möjligt beslutar om och ger direktiv i frågan.

Målen bör ställas upp så att de möjliggör de önskade verkningarna som dessutom bör kunna mätas. Det förutsätter att man redan vid måluppställningen överväger vilka indikatorer som ska tillämpas, vilka uppgifter som krävs för mätningen och hur många mål det ska finnas. Bedömningen av resultatet och verkningarna är krävande men nödvändig för att beslutsfattarna ska få tillförlitlig information om vad som åstadkommit med de tillgängliga resurserna. Vikten av att bedöma verkningarna understryks i det rådande ekonomiska läget, där man måste jämföra och välja mellan sparåtgärder och åtgärder som ger ekonomisk tillväxt. Samtidigt håller den offentliga sektorn på att införa nya metoder för att producera basservice. Till exempel kräver styrningen och uppföljningen av det nya social- och hälsovårdssystemet information om olika funktioners verkningar.

Enligt sakkunniga motsvarar innehållet i årsberättelsen ännu inte riksdagens önskemål. Berättelsen har inte blivit kortare. I fråga om vissa spetsprojekt är det oklart vilka konkreta åtgärder de har lett till. Dessutom räknar berättelsen fortfarande upp satsningar, åtgärder och mål i stället för att ge en bedömning av resultaten och effekterna. Den stöder sig i ringa utsträckning på vetenskapliga bedömningar och gör inga uppskattningar av verkningarnas storlek. Strävan att vara aktuell leder också lätt till att berättelsen beskriver åtgärderna i stället för att bedöma om de fastställda målen uppnåtts. Det gäller också rapporteringen om EU-politiken. Utskottet konstaterar att dagens strategiska regeringsprogram med dess visioner och spetsprojekt skulle tillåta att regeringen i årsberättelsen fokuserar på att redogöra för sina viktigaste strategiska mål, huruvida de uppnåtts och huruvida projekten gått framåt eller fördröjts.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Social- och hälsovårdsutskottet har i sin behandling av årsberättelsen fäst uppmärksamhet bland annat vid de utvecklingsbehov revisionsutskottet noterade förra året och vid riksdagens ställningstagande i frågan. Social- och hälsovårdsutskottet menar att utvecklingsförslagen ännu inte har realiserats i tillräcklig utsträckning i den nuvarande regeringens första årsberättelse och anser att förslagen i revisionsutskottets betänkande är nödvändiga särskilt med tanke på att utveckla dialogen mellan regeringen och riksdagen. Det är enligt social- och hälsovårdsutskottet viktigt för riksdagens beslutsfattande att de faktiska effekterna av regeringens åtgärder behandlas och bedöms också i årsberättelsen.

Under sakkunnigutfrågningen aktualiserades också goda exempel på hur forskningen kan utnyttjas i bedömningen av verkningarna. Bland annat har man i analysen av effekterna av skattestöd och av regeringens finanspolitik utnyttjat en rapport publicerad av rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken våren 2015.

Bekämpning av svart ekonomi

Bekämpningen av svart ekonomi behandlades av revisionsutskottet senast i ett betänkande från november 2015 om regeringens årsberättelse för 2014. Utskottet hörde då ett stort antal sakkunniga och konstaterade bland annat att det fortfarande behövs ett program som sträcker sig över hela valperioden. Vidare framhölls att en samlad strategi bör få större uppmärksamhet i fortsättningen samtidigt som det måste säkerställas att kampen mot svart ekonomi kan fortsätta konsekvent och förutsägbart på sikt. Utskottet påpekade att det strategiska programmet för kampen mot svart ekonomi i fortsättningen också bör innehålla ett internationellt avsnitt. Fokus måste sättas på bland annat internationella varuflöden, digital handel, stopp för fusk med EU:s momssystem och på återtagande av vinning av brott från utlandet.

I november hade regeringen ännu inte offentliggjort bekämpningsprogrammet för den löpande valperioden och utskottet fann det angeläget att det kommande programmet inte fastnar i en rad lösa och detaljerade lagändringar och utredningar, utan att det i stället fokuserar på de projekt som har stor relevans för resultaten av kampen mot svart ekonomi. Samtidigt gäller det att se till att projekten får adekvata resurser för både genomförande och verkställighet. Vidare underströk utskottet — och understryker fortfarande — vikten av att minimera den administrativa bördan och av att mekanismerna är smidiga sett både ur de enskildas och ur företagets synvinkel. Utskottet föreslår att ställningstagandena om kampen mot svart ekonomi slopas, eftersom de gäller ett program som redan avslutats. *Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett nytt ställningstagande, enligt vilket riksdagen förutsätter att regeringen i det nya åtgärdsprogrammet tar in centrala projekt som har stor betydelse för bekämpningen av svart ekonomi och att regeringen säkerställer att det finns tillräckliga resurser för att genomföra projekten.*

Inrikesministeriet tillsatte i januari 2016 en ledningsgrupp för bekämpning av ekonomisk brottslighet. Gruppen består av företrädare för ett flertal ministerier och myndigheter. Ledningsgruppen skulle inledningsvis bereda en strategi som i sin tur skulle behandlas av finanspolitiska ministerutskottet. Statsrådet fattade i april 2016 ett principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet 2016—2020. Strategin gäller för en längre tid än de tidigare åtgärdsprogrammen och fortsätter efter valperioden. Enligt sakkunniga säkrar det kontinuiteten och genomförandet av de projekt strategin omfattar och även bedömningen av

Betänkande ReUB 2/2016 rd

strategins verkningar. Målet är att minska såväl den nationella som den internationella svarta ekonomin och ekonomiska brottsligheten i Finland. Strategin fokuserar särskilt på internationella penning- och varuflöden och på frågor som gäller rörlig arbetskraft.

Avsikten är att främja projekt som syftar till att förbättra företagens möjligheter till sund konkurrens och göra det lättare för företagen att fullgöra sina offentliga skyldigheter. Den 7 juni 2016 godkändes ett åtgärdsprogram för verkställande av strategin. Ledningsgruppen för bekämpning av ekonomisk brottslighet bevakar hur strategin och åtgärdsprogrammet framskrider, bedömer behovet av ändringar och rapporterar om framstegen till finanspolitiska ministerutskottet.

För uppföljningen av hur strategin verkställs har det också tillsatts en parlamentarisk arbetsgrupp. Gruppen inledde sitt arbete i maj 2016.

Revisionsutskottet ser det som angeläget att förbättra villkoren för informationsutbyte och samarbete mellan myndigheterna. Det är viktigt att ta hänsyn till utvecklingen inom internationellt informationsutbyte och informationsutbytet mellan myndigheterna här hemma. Att undanröja hinder och restriktioner för utbyte av information är enligt sakkunniga ett kostnadseffektivt sätt att effektivisera kampen mot den svarta sektorn.

Ett nationellt inkomstregister är det mest verkningsfulla projektet inom kampen mot svart ekonomi som kommit igång inom finansministeriets ansvarsområde under den här valperioden. Projektet startade i november 2014. När det nationella inkomstregistret införs ändras skyldigheten att anmäla löneuppgifter till att gälla löneutbetalningsperioder. Därmed kan skatter övervakas i realtid. Att uppgifterna finns tillgängliga i realtid kommer enligt ministeriet att gagna också andra parter som behöver inkomstuppgifterna, däribland Folkpensionsanstalten och arbetspensionsbolagen. Myndigheterna och andra som har rätt till uppgifterna får dem direkt ur inkomstregistret i stället för av Skatteförvaltningen. Arbetsgivarna behöver å sin sida bara meddela uppgifterna en enda gång i fortsättningen. Inkomstregistret ska enligt planerna införas åren 2019 och 2020.

Riksdagen förutsatte i november 2015 att regeringen inom 2016 lämnar en utredning till riksdagen om vilka åtgärder den har vidtagit för att förbättra informationsutbytet mellan myndigheterna dels i kampen mot svart ekonomi, dels i ett mer allmänt perspektiv. Det är riksdagens senaste ställningstagande om svart ekonomi och enligt vad som framkom under sakkunnigutfrågningen går beredningen framåt planenligt.

Revisionsutskottet har beslutat ta internationell skatteflykt och utnyttjandet av skatteparadis ska vara föremål för en särskild utredning. Att bevaka bekämpningen av svart ekonomi ingår också normalt i utskottets arbete. Uppgifterna i de s.k. Panamapappren om att finländare har kopplingar till skatteparadis gav en ytterligare impuls till utredningen. Utskottet inledde arbetet genom att i samråd med finansutskottet och ekonomiutskottet ordna en gemensam utfrågning (26.5.2016). Under hearingen talade finansminister Stubb och representanter för finansministeriet och Skattestyrelsen om myndigheternas insatser mot internationell skatteflykt. Forskare och andra sakkunniga bidrog med kommentarer och även två banker (Nordea och OP Gruppen) och Finansinspektionen gav sin syn på saken. Utskottsmedlemmarna hade möjlighet att ställa frågor till de sakkunniga. Under utfrågningen behandlades bland annat internationellt utbyte av beskattningssuppgifter och ökat automatiskt informationsutbyte, G20-staternas och OECD:s gemensamma projekt

Betänkande ReUB 2/2016 rd

mot skatteerodering och vinstförflyttning (BEPS, Base Erosion Profit Shifting). Ecofinrådet har ännu inte nått politiskt samförstånd om förslaget till direktiv mot skatteflykt. Behandlingen av ärendet fortsätter under juni månad. Det automatiska informationsutbytet å sin sida börjar vid ingången av 2017, då kontouppgifter för 2016 utbyts. Det första året medverkar 55 stater eller jurisdiktioner och vid ingången av 2018 ansluter sig ytterligare 46.

Finansministeriet tillsatte i januari 2016 en arbetsgrupp med uppgift att för Finlands del göra en konsekvensbedömning av BEPS-åtgärderna och deras ekonomiska konsekvenser i EU. Utskottet lägger vikt vid att de ekonomiska konsekvenserna bedöms. Den gemensamma utfrågningen stärkte utskottet i dess uppfattning att det är svårt att mäta skatteflykten och att det saknas en samsyn i frågan. De sakkunnigas uppskattningar avvek mycket från varandra. Till exempel varierade bedömningarna av skatteförluster enbart till följd av skatteparadisen från tio miljoner till hundratal miljoner euro.

Skattefel

Med skattefel avses differensen mellan det lagenliga skatteutfallet och det verkliga skatteutfallet. Sådana fel orsakas bl.a. av oförmåga att betala, okunskap, oavsiktliga fel eller uppsåt, dvs. svart ekonomi.

Skatteförvaltningen publicerade i mars 2014 en expertgrupps rapport om utveckling av metoderna för att bestämma skattefelet. Arbetet med att beräkna skattefel har fått bestående och regelbunden karaktär hos både Tullen och Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen publicerade i februari 2016 en rapport över mervärdesbeskattnings skattefel i Finland, som den utarbetat tillsammans med Internationella valutafonden (IMF). Beräknat i förhållande till de potentiella skatteintäkterna utgör skattefelet cirka fem procent av dessa, och omkring en halv procent av BNP. Skattefelet har minskat mellan 2008 och 2012. Mest skattefel förekommer i byggnadssektorn och i vissa servicebranscher. Sedan omvänd momsskyldighet infördes i byggnadssektorn har skattefelet minskat. År 2015 beräknas skattefelet för de skatter som Tullen tar ut uppgå till cirka 340–440 miljoner euro, vilket är ca 3–4 procent av Tullens skatteuppbörd (netto). Skattefelet för punktbeskattningen är cirka 190–265 miljoner euro (tobak och alkohol står för merparten, cirka 60 miljoner euro) skattefelet för bilbeskattningen 17 miljoner euro.

Utskottet välkomnar att uppskattningen av skattefelet blivit en etablerad del av riskhanteringen vid Skatteförvaltningens enheter och att det i år görs 500 kontroller, vilket gör det möjligt att bygga upp en skarpare bild av orsakerna till momsskattefelet. Också Tullens insatser för att effektivisera kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet har gett resultat (55,3 miljoner euro år 2015). Det ser ut som om rapporteringen om skattefel blivit en etablerad del av årsberättelsen, så det enskilda ställningstagandet i frågan kan därför strykas.

E-tjänster inom den offentliga sektorn

Flera regeringar har haft som spetsprojekt och politiskt mål i regeringsprogrammet att bygga ut de elektroniska tjänsterna och användningen av dem inom hela den offentliga förvaltningen. Likaså har de haft som mål att effektivisera servicen och nå kostnadsinbesparingar genom it-tekniken.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Revisionsutskottet har bett de sakkunniga bedöma vad riksdagens ställningstaganden om informationstekniken har lett till.

Dessutom har statens revisionsverk i två effektivitetsrevisioner granskat hur riksdagens och revisionsutskottets ställningstaganden följts. Den ena revisionen gällde utvecklingen och produktionen av digitala kommunikationstjänster (revisionsberättelse 6/2016) och den andra interoperabilitet i statens ICT-avtal (revisionsberättelse 7/2015). Vidare har revisionsverket granskat hur ställningstagandena från efterhandskontrollen av social- och hälsovårdens IT-projekt (revisionsberättelser 1/2012 och 217/2011) utfallit.

På ett allmänt plan konstaterar utskottet att det av regeringens årsberättelse inte framgår vad som efter riksdagens och revisionsutskottets ställningstaganden har gjorts i fråga om utvecklingen av den offentliga förvaltningens it-förvaltning. Årsberättelsen tar upp ett flertal åtgärder, till exempel tillsättande av olika projekt, men säger mycket litet om resultaten och verkningarna av åtgärderna.

Utskottet upprepar sin oro över att statsförvaltningen och kommunerna fortfarande producerar elektroniska tjänster utifrån sina egna behov och utgångspunkter utan att lyssna till kunderna. Ett arbetssätt som utgår från förvaltningens och ämbetsverkens behov leder lätt till lösningar som i ett helhetsperspektiv är dyra och ineffektiva och i värsta fall till tjänster som kunderna inte uppfattar som nödvändiga och som de sällan använder.

Åtgärder för att rätta till bristerna i och problemen med den elektroniska identifieringen och certifikattjänsterna

Riksdagen har förutsatt (RSk 11/2008 rd — B 6/2008 rd — B 8/2008 rd — ReUB 1/2008 rd) att regeringen vidtar åtgärder för att rätta till bristerna i och problemen med den elektroniska identifieringen och myndigheternas certifikattjänster och att regeringen lägger fram förslag till lagstiftningslösningar och andra behövliga åtgärder.

Utskottet anser att regeringen vidtagit åtgärder för att avhjälpa bristerna i och problemen med den elektroniska identifieringen och certifikattjänsterna. Den 1 januari 2016 trädde en ändring (139/2015) av lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009) i kraft. Efter publiceringen av regeringens årsberättelsen har regeringen dessutom lämnat en proposition med förslag till lag om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster och lag om ändring av lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster (RP 59/2016 rd). Propositionen behandlas som bäst av riksdagen. Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2016. Lagförslaget innehåller bland annat bestämmelser om stark autentisering.

Kompatibiliteten mellan den offentliga förvaltningens informationssystem

Riksdagen har förutsatt (RSk 21/2008 rd — B 15/2008 rd — ReUB 6/2008 rd) att regeringen vidtar åtgärder som borgar för kompatibla datasystem, gemensamma tillämpningar och öppna kontaktytor för ett friktionsfritt informationsutbyte mellan datasystemen inom den offentliga sektorn, med början från hälso- och sjukvården.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Såväl social- och hälsovårdsministeriet som finansministeriet har i regeringens årsberättelse redovisat för sina åtgärder i ärendet. Utskottet anser att regeringen skridit till åtgärder för att utveckla kompatibiliteten mellan social- och hälsovårdens IT-system. De åtgärder som tas upp i årsberättelsen pekar i rätt riktning. Till exempel har kompatibiliteten mellan hälso- och sjukvårdens datasystem i hög grad främjats genom social- och hälsovårdens projekt för elektronisk informationsförvaltning och elektroniska informationssystem (Kanta). Det är angeläget att en liknande utveckling så snabbt som möjligt sker i fråga om socialväsendets tjänster (Kansa). Den nationella informationsleden är ett digitaliseringsprojekt som är centralt för hela den offentliga förvaltningen. Utskottet har lämnat ett utlåtande i ärendet (ReUU 7/2013 rd — MINU 2/2013 rd).

Justitieförvaltningens och inrikesförvaltningens gemensamma ärendehanterings- och informationssystem

Riksdagen har förutsatt (RSk 17/2011 rd — B 17/2011 rd — ReUB 5/2011 rd) att regeringen bereder och inför ett gemensamt ärendehanterings- och informationssystem för justitie- och inrikesförvaltningen och att tidplanen tillåter att den nya förundersöknings- och tvångsmedelslagstiftningen träder i kraft enligt planerna, och att regeringen avger en rapport till riksdagen i nästa bokslutsberättelse. Inrikesministeriet har redogjort för ärendet i regeringens årsberättelse för 2015. Inrikesministeriet har redogjort för de nya tidsplanerna för polisförvaltningens Vitja och justitieförvaltningens projekt Aipa och för andra åtgärder som ska säkerställa att informationssystemen inte lägger hinder för att sätta i kraft ny lagstiftning. Vitja har delats upp i flera delar med tidsplaner som är anpassade till Aipa.

I fråga om justitieministeriet fäster utskottet uppmärksamhet vid att domstolsapplikationen Ritu producerat ett felaktig och lagstridigt gireringskort som använts i ärenden där någon i tingsrätten motsatt sig ordningsbot. I den finskspråkiga texten på gireringskortet används ordet ”sakko” (böter) fast det är frågan om ”rikesakko”, dvs. ordningsbot. Ett större fel är att det i texten står att obetalda böter i domstol förvandlas till fängelsestraff, trots att det i strafflagen särskilt stadgas om att ordningsbot inte får förvandlas till fängelsestraff.

Domstolarnas Ritu-system har ända sedan införandet av systemet 2013 saknat ett särskilt gireringskort för ordningsbot. Riksdagens justitieombudsman anser att det är en allvarligt brist. I domstolarnas datasystem får det med hänsyn till individens rättssäkerhet inte förekomma så grova felaktigheter. Problemen borde upptäckas och förhindras i samband med lagändringar och datasystemprojekt (justitieombudsman Jämskeläinens beslut 4226/2015).

Utskottet anser det fortfarande angeläget att inrikesministeriets respektive justitieministeriets ledning ingående bevakar sina förvaltningsområdens IT-projekt och de risker projekten är förknippade med. Inom ministeriernas förvaltningsområden pågår för närvarande projekt för uppgradering av de centrala datasystemen. Projekten har betydelse med avseende på medborgarnas grundläggande rättigheter och den inre säkerheten. Utskottet understryker att de allmänna riskerna med IT-projekt är väl kända, och ansvaret för att ta itu med dem och leda riskhanteringen utgör en del av den interna kontrollen och hör till ledningen för de ämbetsverk och inrättningar som genomför projekten (ReUB 7/2014 rd — B 12/2014 rd, B 16/2014 rd).

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Social- och hälsovården; datasystem och finansiering

Riksdagen har förutsatt (RSk 10/2012 rd — Ö 3/2012 rd — ReUB 2/2012 rd) att regeringen vidtar åtgärder och med det snaraste utnyttjar informationshanteringslagens möjligheter att genom förordning föreskriva om bl.a. öppna gränssnitt. Samtidigt som beslut fattas om servicestrukturer och organiseransvaret inom social- och hälsovården bör den behörighet och det ansvar som informationshanteringsstrukturen kräver läggas fast så att ingen som helst ovisshet råder om vilken aktör som bär sistahamdansvaret.

Såväl social- och hälsovårdsministeriet som finansministeriet har i regeringens årsberättelse redovisat för sina åtgärder i ärendet. Utskottet välkomnar att regeringen skridit till åtgärder för att främja öppna gränssnitt i social- och hälsovårdens IT-system. Principen om öppenhet har enligt regeringens årsberättelse följts i social- och hälsovårdens projekt för elektronisk informationsförvaltning och elektroniska informationssystem (Kanta). Utskottet konstaterar att social- och hälsovårdens it-förvaltning genom regeringens hälsovårdsreform utsätts för avsevärda förändringar och att också behörighets- och ansvarsfördelningen måste revideras.

Samtidigt vill utskottet starkt understryka vikten av att ICT-tjänsterna inom social- och hälsovården integreras. Utskottet menar att beredningen i synnerhet måste ta fasta på att ansvarsfrågorna är tydliga. Utskottet upprepar sin ståndpunkt att lösningarna för informationsförvaltningen inom social- och hälsovården, men också interoperabiliteten mellan systemen inom olika områden kräver nationell styrning och lagstiftning om behörigheter och ansvarsförhållanden (ReUB 5/2015 rd). Principerna för och besluten om de IT-lösningar som hälsovårdsreformen kräver och om investeringsplanerna och finansieringen av investeringarna måste slås fast utan dröjsmål. Likaså måste man ta hänsyn till att personalen behöver utbildning i användningen av de nya systemen.

Produktivitetsnyttan av ICT-projekten

Riksdagen har förutsatt (RSk 12/2014 rd — B 16/2014 rd — ReUB 7/2014 rd) att regeringen som ett led i uppföljningen av projektportföljen bedömer resultaten av, kostnaderna för och produktivitetsnyttan av de viktigaste ICT-projekten och rapporterar om det till riksdagen.

Utskottet noterar att regeringen i årsberättelsen inte rapporterat om ICT-projektens resultat, kostnader eller produktivitetsnytta, utan endast om vissa åtgärder som siktar till att möjliggöra en sådan rapportering. Bland åtgärderna finns enligt finansministeriet ett projektportföljssystem och ett uttalandeförfarande som följer informationsförvaltningslagen. Utskottet anser att årsberättelsen för 2016 ska innehålla den rapportering som förutsätts i riksdagens ställningstagande.

Statens revisionsverk har som ett led i granskningen av utvecklingen och produktionen av digitala ärendehanteringstjänster (revisionsberättelse 6/2016) gått igenom uppgifterna i projektportföljen, däribland uppgifterna om projektens kostnadskalkyler och utfall. För flertalet av de granskade projekten innehåller projektportföljen felaktiga eller föråldrade uppgifter. Enligt revisionsverkets uppfattning är projektportföljens uppgifter om statsförvaltningens projekt och riskbedömningen i anslutning till dem på sin höjd riktgivande. Utifrån revisionen måste det dessutom anses problematiskt att bedömningen utförs av en avdelning vid finansministeriet som själv genomför omfattande IT-projekt och anknytande upphandlingar.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Senatfastigheter och statens lokalhantering

Revisionsutskottet beslutade den 3 april 2014 lämna ett betänkande om övervakningsobjektet Statsförvaltningens inhyrning av lokaler från Senatfastigheter. Efter att omsorgsfullt ha satt sig in i frågan och efter att ha hört sakkunniga och inhämtat ett större antal utredningar av de involverade kom revisionsutskottet till den slutsatsen att Senatfastigheters verksamhet måste förändras grundligt utifrån riktlinjerna och ställningstagandena i betänkandet (ReUB 5/2014 rd — Ö 4/2014 rd).

Utskottet har tidigare i utlåtandet till finansministeriet om ramar för statsfinansernas 2013—2016 (ReUU 4/2012 rd — SRR 1/2012 rd) och betänkandet om statens bokslutsberättelse 2011 (ReUB 4/2012 rd — B 10/2012 rd, B 14/2012 rd) fäst uppmärksamhet vid statsförvaltningens inhyrning av lokaler, kostnaderna för lokalerna och behovet av att utveckla lokalförvaltningen. I enlighet med förslaget i betänkandet förutsatte riksdagen att regeringen ser till att staten i sin lokalförvaltning tar större hänsyn till ämbetsverkens och inrättningarnas behov av lokaler, i synnerhet deras ändrade lokalbehov, och att tomma lokaler får nya hyresgäster så snart som möjligt.

Det var enligt utskottet i princip ändamålsenligt och motiverat att de statliga ämbetsverkens och inrättningarnas inhyrning av lokaler och ordnande av anknyttande lokaltjänster sköts centralt av Senatfastigheter, förutsatt att de missförhållanden som identifierats i utskottets betänkande åtgärdas. Hyressystemet och styrningen av det var enligt utskottet förknippat med problem som även tyngde statens helhetsintresse och försvårar verksamheten för enskilda ämbetsverk och inrättningar genom höjda kostnader som de själva inte kan påverka. Utskottet menade att ett modernt och acceptabelt förfarande förutsätter att parterna, också hyresgästen, upplever att de befinner sig i en genuin förhandlingssituation där Senatfastigheter har intresse av och sakkunskap nog att i varje enskilt fall erbjuda det totalt sett mest kostnadseffektiva alternativet och att hyresgästen kan lita på detta antagande (ReUB 5/2014 rd — Ö 4/2014 rd).

Riksdagen förutsatte, i enlighet med revisionsutskottets förslag till ställningstagande, att regeringen under oberoende former utreder hur revisionsutskottets ställningstaganden om att avhjälpa de observerade missförhållandena kan tillgodoses med betoning på vad som är bäst för staten som helhet och lägger fram de ändringsförslag som behövs. Särskilt viktigt är det att det görs ändringar i fråga om hyresavtalens villkor och längd samt i fråga om indexhöjningar och intäktsföring av vinst.

Enligt regeringens årsberättelse förnyade finansministeriet 2015 statens interna hyressystem och statens lokalförvaltning. Reformen verkställdes genom en ny förordning, statsrådets förordning om förvärv, besittning och skötsel av statlig fastighetsförmögenhet (242/2015). Reformen gjorde det möjligt att gå över till ett hyressystem som bygger på självkostnadsprincipen och att utveckla lokalförvaltningen så att den bättre motsvarar statens helhetsintresse, bland annat genom att stärka förutsättningarna för ekonomisk bedömning av lokalprojekten och göra hyresavtalen mer flexibla. Den nya förordningen trädde i kraft den 1 januari 2016.

Genom reformen av statens lokalförvaltning har hyresavtalen enligt regeringen blivit flexibla genom att det görs lättare för ämbetsverken och inrättningarna att lösgöra sig från statsägda lokaler som de inte behöver. När ett hyresavtal har sagts upp övertar Senatfastigheter ansvaret för lo-

Betänkande ReUB 2/2016 rd

kalen i sin helhet och försöker hitta ny användning för den. Senatfastigheter har fastställt en ny verksamhetsstrategi för 2015—2018. Strategin bygger på riktlinjerna i revisionsutskottets betänkande och på statens nya fastighetsstrategi. Ändringarna i det kostnadsbaserade hyressystemet har beaktats och Senatfastigheter ska i sin verksamhet främja statens helhetsintresse.

I det nya hyressystemet fastställs hyrorna för statliga ämbetsverk och inrättningar som är Senatfastigheters hyresgäster enligt självkostnadsprincipen. Genom reformen kommer hyrorna för lokaler i Finland som ämbetsverk och inrättningar hyr av Senatfastigheter att sjunka med cirka 15 procent från och med 2016. Det leder till att Senatfastigheters intäkter i statsbudgeten minskar med cirka 45 miljoner euro från och med 2016. Hyressänkningarna har enligt finansministeriet genomförts budgetneutralt, varvid ämbetsverkens omkostnader har minskat med samma belopp som de sparar in på hyrorna. Att sänka omkostnaderna är enligt utskottet inte korrekt, utan snarare ett tecken på att Senatfastigheter tidigare tagit ut alltför hög hyra av hyresgästerna. Till exempel år 2013 redovisade Senatfastigheter en vinst på 120 miljoner euro. Utskottet menade att denna konstgjorda intäktsföring är grundlös och samtidigt leder till dolda nedskärningar i omkostnaderna för ämbetsverken och dessutom problematisk med hänsyn till riksdagens budgetmakt. Utskottet vidhåller sin ståndpunkt.

I samband med behandlingen av regeringens årsberättelse har utskottet förutom representanter för finansministeriet och Senatfastigheter även hört representanter för hyresgäster inom olika förvaltningsområden. Ministeriernas och ämbetsverkens representanter ombads ge sina synpunkter på bland annat det självkostnadsbaserade hyressystemet, den centraliserade lokalförvaltningen, statens fastighetsstrategi och lokaleffektiviteten, samarbetet med Senatfastigheter och försäljningen av egendom.

Hyresgästernas uppfattningar och bedömningar av finansministeriets och Senatfastigheters åtgärder är på många punkter positiva, men det har också framförts kritik. Bedömningen försvåras av att det nya hyressystemet infördes först vid ingången av 2016. Utvecklingsarbetet har startat bra och utskottet ser det som viktigt att åtgärderna går vidare. Likaså bör samarbetet med hyresgästerna intensifieras bland annat genom en delegation med representanter för hyresgästerna. Delegationen skulle i samråd med finansministeriet och Senatfastigheter behandla lokal- och hyresfrågor inom de olika förvaltningsområdena. *Utskottet förutsätter att regeringen låter en utomstående part utreda vilka konsekvenser åtgärderna i anslutning till det nya hyresarrangemanget och lokalanvändningen får för hyresgästernas ställning, lokalbehov och kundbelåtenhet.*

Orsaker till och följder av flyttningen av lärarutbildningen i Nyslott

Lärarutbildning ges vid sju finskspråkiga universitet (Helsingfors universitet, Östra Finlands universitet, Jyväskylä universitet, Lapplands universitet, Uleåborgs universitet, Tammerfors universitet och Åbo universitet) och svenskspråkig utbildning vid två universitet (Åbo Akademi och Helsingfors universitet). Vid Östra Finlands universitet finns en avdelning för tillämpad pedagogik och lärarutbildning (SKOPE) med verksamhet på två orter, nämligen Joensuu och Nyslott. Avdelningens viktigaste utbildningsuppgifter i Joensuu är klasslärarutbildning och ämneslärarutbildning. I Nyslott utbildas klasslärare, handarbetslärare, hushållslärare och barnträdgårdslärare.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Styrelsen för Östra Finlands universitet beslutade sommaren 2011 att för lärarutbildningens del göra upp ett program för utveckling av verksamheten och ekonomin och utreda möjligheterna att fortsätta med lärarutbildning i Joensuu och Nyslott. Att fortsätta på två universitetsområden skulle förutsätta att utbildningens och forskningens kvalitet och konkurrenskraft höjs. För att verksamheten i Nyslott skulle kunna fortsätta förutsatte styrelsen vidare en tillfredsställande lösning i fråga om finansieringen på lång sikt, en kostnadseffektiv lösning av lokalfrågorna och stöd av landskapet Södra Savolax och Nyslotts stad.

Eftersom lärarutbildningsavdelning hade verksamhet på två orter kunde den enligt Östra Finlands universitet inte nå de uppställda målen för antalet examina och dessutom var ett flertal viktiga undervisnings- och forskartjänster obesatta. En sak som lett till problem var universitetets interna penningfördelningsmodell, som i högre grad än statens modell viktat forskningen i stället för utbildningen.

Enligt såväl Östra Finlands universitet som undervisnings- och kulturministeriet har klasslärarutbildningen vid Östra Finlands universitet inte varit särskilt attraktiv. I exempelvis en jämförelse av alla universitet med klasslärarutbildning hade Nyslott näst minst och Joensuu tredje minst antal sökande som satt upp respektive ort som första val vid den gemensamma ansökan 2015. Rangordningen var den samma vid en granskning av det totala antalet sökande, inte bara av dem som angett Joensuu eller Nyslott som första val. Under utskottets sakkunnigutfrågning framfördes att det i skarven mellan kandidatexamen och magistersexamen finns risk för att de som avlagt kandidatexamen byter studieort om Nyslott eller Joensuu inte varit det högsta ansökningsönskemålet. Vid Östra Finlands universitet ansåg man att en centralisering till en enda ort skulle ge bättre förutsättningar att stärka lärarutbildningens attraktionskraft och höja forskningens nivå och därigenom på lång sikt hålla universitetet livskraftigt.

Undervisnings- och kulturministeriets och Östra Finlands universitets avtal för 2013—2016

Med stöd av 48 § 1 mom. i universitetslagen (558/2009) avtalar undervisnings- och kulturministeriet och varje universitet för ett visst antal år åt gången om de kvantitativa och kvalitativa mål för universitetets verksamhet som är av central betydelse med tanke på utbildnings- och vetenskapspolitiken och om uppföljningen och utvärderingen av målen. Avtalet gäller i fyra år.

Vid förhandlingarna inför resultatavtalsperioden 2013—2016 krävde Östra Finlands universitet att undervisnings- och kulturministeriet ger full tilläggsfinansiering för att säkra förutsättningarna för klasslärarutbildning i Nyslott och för kostnaderna för balansering av verksamheten på två universitetsområden. Sammanlagt behövdes ett stöd på 2 236 000 euro per år. Enligt sakkunniga skulle universitetet utan ekonomiskt stöd från ministeriet ha centraliserat lärarutbildningen till Joensuu under resultatavtalsperioden 2013—2016. Finansministeriet band sig inte för någon längre avtalsperiod än fyra år.

Revisionsutskottet ville utreda vad tilläggsfinansieringen på cirka 2 miljoner euro per år använts till. Olika sakkunniga gav olika uppfattningar om saken. Det fanns ingen specificerad information om vad pengarna använts till i Nyslott och trots förfrågningar lämnades inte heller någon information, eftersom avdelningen (Nyslott och Joensuu) behandlas som en helhet. Inte heller undervisnings- och kulturministeriet har följt hur pengarna använts. Enligt utskottet borde undervis-

Betänkande ReUB 2/2016 rd

nings- och kulturministeriet mer noggrant ha följt hur tilläggsanslaget användes för att säkra förutsättningarna vid Nyslotts campus. Ministeriet skulle då haft en klar bild av hur målet med anslaget uppfyllts och hur situationen utvecklats under avtalsperioden. Utskottet tvingades dessutom ett flertal gånger begära tilläggsinformation om olika omständigheter och konstaterade att uppgifterna inte fanns omedelbart tillgängliga utan ministeriet måste sammanställa dem.

Utifrån en utredning från Östra Finlands universitet har tilläggsfinansieringen använts för att säkra den för undervisningen i Nyslott behövliga grundläggande personalstrukturen. Lönekostnaderna för den planerliga tilläggspersonalen var cirka 420 000 euro per år. Tilläggsfinansieringen har också använts för att kompensera för de extra lokal- och infrastrukturkostnader som systemet med utbildning på två orter medför. Kostnaderna för detta var cirka 1,4 miljoner euro per år. Vidare har man ordnat och bekostat stödtjänster som ett separat campus förutsätter, däribland bibliotek, språkcenter, vaktmästeri och förvaltningstjänster. De årliga personalkostnaderna för stödtjänsterna har varit cirka 335 000 euro. Med hjälp av tilläggsfinansieringen har universitetet till ett belopp av cirka 150 000 euro också gjort nödvändiga reparationer och skaffat inventarier som behövs för utbildningen. Vidare har man säkrat utbudet av biämnena och personal inom konst- och färdighetsämnena, som är av stor vikt för campusets dragningskraft.

Enligt Östra Finlands universitet har man trots tilläggsfinansieringen, två professorer som besatts genom projektfinansiering och samarbetet mellan campusområdena inte lyckats uppnå resultatmålen för en avdelning med verksamhet på två orter. Den avkastning som fastställts utifrån finansieringsmodellen för universitetet har Östra Finlands universitet enligt egen utsago inte täckt kostnaderna för verksamheten. Vid en granskning särskilt av indikatorerna för forskningen har pedagogiken klarat sig sämre än vid andra universitet. Det pedagogiska utbildningsområdet fick totalt 15,8 miljoner euro i extern forskningsfinansiering 2015. Helsingfors universitet och Jyväskylä universitet fick två tredjedelar av den externa finansieringen, medan Östra Finlands universitet fick näst minst, 827 957 euro.

Under sakkunnigutfrågningen framhölls att antalet doktorsexamina i Nyslott varit högre under 2010-talet än under föregående decennium. Förra året utexaminerades tre doktorer. Det årliga antalet internationellt publicerade och expertgranskade forskningsartiklar i Nyslott och vid hela avdelningen för tillämpad pedagogik och lärarutbildning har under de senaste tio åren likaså tredubblats.

Enligt uppgift till utskottet är den genomsnittliga kostnaden för magisterexamen i pedagogik cirka 37 000 euro. I Joensuu har kostnaden varit 30 467 euro och i Nyslott 32 514 euro, så utbildningen har varit förmånligare än det nationella genomsnittet.

Universitet med lärarutbildning har övningsskolor som bidrar till att utveckla undervisningspraktiken och lärarutbildningen. Det finns elva övningsskolor i landet. De har cirka 8 100 elever varav kring 2 200 är gymnasieelever. Finansministeriet och undervisnings- och kulturministeriet svarar för finansieringen av övningsskolorna. Ungefär hälften av finansieringen är kopplad till den faktiska förskoleundervisningen och grundläggande undervisningen (FM) och hälften till gymnasieutbildningen och lärarutbildningen (UKM).

Betänkande ReUB 2/2016 rd

År 2015 fick övningsskolorna 92,6 miljoner euro i anslag. Övningsskolorna vid Östra Finlands universitet (Nyslott och Joensuu) fick en andel på 14,1 miljoner euro. Omkostnadsanslaget 2015 för normalskolan i Nyslott var totalt 3 233 280,21 euro, medan utgifterna uppgick till 3 232 086,95 euro. Skolan har täckt samtliga kostnader, däribland löner, lokaler och andra omkostnader, med anslaget. Normalskolan i Nyslott har anvisats medel ur det tilläggsanslag som beviljades för lärarutbildningen 2013—2016.

Ekonomiska konsekvenser av flytten

Styrelsen för Östra Finlands universitet har beslutat flytta den utbildning som drivs av avdelningen för tillämpad pedagogik och lärarutbildning, normalskolan i Nyslott och stödfunktionerna inom filosofiska fakulteten, dvs. förvaltningsservicecentralen, universitetstjänsterna och biblioteket, från campusområdet i Nyslott till Joensuu. Funktionerna flyttas tidigast den 1 augusti 2018.

Under processens gång har omfattningen av universitetens självstyrelse debatterats i offentligheten, liksom frågan om huruvida staten får styra universitetens lösningar i fråga om placeringsort. Enligt en uppfattning beslutar universiteten självständigt, utifrån sin administrativa autonomi, var dess enheter ska ligga och hur långt dess verksamhetsområde sträcker sig. Till följd av universitetens självstyrelse kan staten inte som villkor för finansieringen uppställa att universitetet har eller inte har verksamhet i ett visst område eller på en viss ort. Enligt en annan uppfattning hindrar inte universitetens självstyrelse, som är tryggad genom grundlagen och universitetslagen, att det i avtal mellan ministeriet och universiteten tas in punkter som fastställer var universitetens verksamhetspunkter ska vara belägna. Det hindrar inte heller att strategibaserad finansiering eller finansiering som beviljas utifrån nationella uppgifter och med stöd av universitetslagen binds till sådana avtalspunkter.

Revisionsverket har av Nyslotts stad fått en bedömning av hur flyttningen av Östra Finlands universitets funktioner påverkar ekonomin i Nyslottsregionen. Utskottet har också studerat en utredning i ärendet gjord av Pellervo ekonomiska forskningsinstitut.

Under sakkunnigutfrågningen framfördes att staden och regionen kan förlora 900 studerande, cirka 300 arbetstillfällen och en köpkraft på 13 miljoner euro. Jobben inom den offentliga sektorn minskar och arbetslösheten förväntas stiga. Effekterna på sysselsättningen kan också bli mindre än uppskattat, eftersom flertalet av de anställda erbjuds förflyttning till ett annat campus och en del avgår med pension. Kommunens skatteintäkter minskar, liksom dess statsandel. Om fastighetsbolaget Savonlinnan opiskelija-asunnot Oy går i konkurs förorsakas kommunen en förlust på cirka 7 miljoner euro. Staten kan få förluster på över 10 miljoner euro (lån från Statskontoret på 9 miljoner euro och realiserade borgensansvar på 1,4 miljoner euro). En möjlig följd är att priserna på hyresbostäder och ägarbostäder sjunker.

Campusområdet i Nyslott finns i huvudsak i fastigheter ägda av Senatfastigheter och uthyrda till Östra Finlands universitet. Finlands Universitetsfastigheter Ab äger den byggnad normalskolan ligger. Också den är uthyrd till universitetet. Enligt Senatfastigheters uppskattning måste fastigheternas värde skrivas ned med cirka 14 miljoner euro. De uppskattade nedskrivningarna av de fastigheter som ägs av Finlands Universitetsfastigheter Ab är cirka 3 miljoner euro. Fortsatt undervisning skulle kräva ombyggnader för 10 miljoner euro i Senatfastigheters fastigheter. Också

Betänkande ReUB 2/2016 rd

normalskolan närmar sig slutet av sin livscykel. Enligt en uppskattning av Nyslotts stad skulle kostnaderna för underhåll och rivning av tomma lokaler studieboheter på campusområdet uppgå till cirka 20 miljoner euro.

I Joensuu uppstår i stället kostnader för byggande av nya universitetslokaler och bostäder. Undervisningslokalerna kostar enligt uppgift till utskottet minst 3,58 miljoner euro, normalskolan 10 miljoner euro och lokaler som hyrs av staden 0,2 miljoner euro per år. Vidare kommer byggande av nya studentbostäder att kosta cirka 87 miljoner euro, varav den statliga finansieringen utgör 35 miljoner euro.

Utskottet är ytterst oroat över de ekonomiska problem som flytten av universitetsutbildningen medför för Nyslottsregionen. Det finns enligt utskottet också skäl att överväga hur lämpliga och ändamålsenliga kriterierna för finansiering av universiteten är när det gäller lärarutbildningen, som är en direkt yrkesutbildning med en mindre andel fortsatta studier och forskarutbildning än inom andra vetenskapsgrenar. Utskottet fäster uppmärksamhet vid det problem som motsättningen mellan finansieringen och universitetens beslutsfattande utgör. Eftersom besluten fattas av universitetet självt och utifrån dess egna behov tar de inte hänsyn till eventuella verkningar för till exempel regionens ekonomi eller till vad som totalt sett är mest ekonomiskt för den offentliga sektorn. Utskottet ser det som viktigt att staten i sin egenskap av finansiär har möjlighet att sätta upp de finansieringsvillkor som staten anser behövliga.

Faran för att motsvarande situationer uppstår på andra håll och leder till negativa regionala effekter är uppenbar särskilt i fråga om regionstäder. Den offentliga sektorn utsätts för sparkrav som nu leder till att olika förvaltningsområden, ovetande om varandras åtgärder, gallrar ut och centraliserar funktioner regionalt. Det kan i värsta fall leda till att samma region utsätts för flera utgallringar utan att någon instans har en samlad uppfattning av följderna för regionen. Regeringen har en koordineringsgrupp för regionalisering. Gruppens uppgifter verkar inte sträcka sig så här långt, eftersom bland annat universiteten faller utanför dess ansvarsområde. Utskottet föreslår att regeringen överväger om de omfattande reduceringarna i universitetens verksamhet borde utvärderas av koordineringsgruppen för regionalisering. *Utskottet förutsätter att regeringen, antingen i en separat utredning eller som ett led i en mer omfattande analys av hur de regionala ekonomierna utvecklas, utreder i synnerhet regionstädernas ekonomiska livskraft och framgång samt hur placeringen av de offentliga uppgifterna påverkar regionernas ekonomier och att regeringen rapporterar till riksdagen före utgången av 2017.*

Riskhantering i samband med statsbolagen

I samband med behandlingen av årsberättelsen har revisionsutskottet hört statens revisionsverk om riskhanteringen och ägarstyrningen i fråga om Finavia Abp och statsbolagen. Vid statens revisionsverk pågår en laglighetsgranskning om ansvarsfrågorna vid utredning av Finavias derivatförbindelser. Granskningen torde bli klar under juni månad. Vid behov återkommer utskottet senare till ägarstyrningen av Finavia och riskhanteringen i statsbolagen.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Revisionsutskottets ställningstaganden

Uttalanden som kan strykas

Revisionsutskottet anser att åtgärderna med anledning av följande ställningstaganden har varit tillräckliga eller att ställningstagandena fortfarande är relevanta, men inte längre aktuella:

Skattefelet och svart ekonomi

Ö 8/2010 rd — RSk 42/2010 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bekämpa den svarta ekonomin med ett brett åtgärdsprogram. Utgifterna för åtgärderna ska ses som en placering, inte som en kostnad.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen rapporterar om genomförande och resultat av projekt inom programmen för minskad ekobrottslighet och svart ekonomi när en programperiod är slut. Metoder för att analysera effekterna av programmen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet måste tas fram för att effekterna ska kunna följas så tillförlitligt som möjligt.
3. Riksdagen förutsätter att regeringen allokerar tillräckliga resurser till bekämpningen av svart ekonomi. Fördelningen av resurser till myndigheterna för arbetet mot svart ekonomi måste frikopplas från produktivhetsprogrammet. Tillräckliga anslag måste tilldelas för myndigheternas verksamhet för utveckling och upprätthållande av utbildning och fackkunskap.
11. Riksdagen förutsätter att regeringen tar upp juridiska personers straffansvar till granskning. Bedömningen av rättsläget måste ske med beaktande av förutsättningarna för att döma ut samfundsbot liksom även storleken på boten.
12. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genom lagstiftning klarlägga ne bis in idem-principens tillämplighet och att den samtidigt särskilt ger akt på att man då inte försvagar påföljdssystemets preventiva verkan när det gäller ekobrott.
13. Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram en bestämmelse om grov ockerliknande diskriminering i arbetslivet i 47 kap. i strafflagen.
22. Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram lagstiftningsplanen så att kampen mot svart ekonomi uttryckligen lyfts fram både på strategisk nivå och när viktiga lagstiftningsprojekt väljs ut.

B 10/2012 rd — B 14/2012 rd — RSk 18/2012 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen årligen i bokslutsberättelsen avrapporterar det beräknade skattefelet och beloppet för skatteresterna samt förändringar, de viktigaste orsakerna till förändringar och effekterna av åtgärder för att minska skattefelet och skatteresterna, och att den första rapporten ingår i bokslutsberättelsen för 2013 i samband med faktorer som påverkar statsfinanserna och skatteinkomsterna.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Informationssystemen i offentlig sektor

B 6/2008 rd — B 10/2008 rd — RSk 11/2008 rd

4. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att rätta till bristerna i och problemen med den elektroniska identifieringen och myndigheternas certifikattjänster och att regeringen lägger fram förslag till lagstiftningslösningar och andra behövliga åtgärder.

B 15/2008 rd — RSk 21/2008 rd

2. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder som borgar för kompatibla datasystem, gemensamma tillämpningar och öppna kontaktytor för ett friktionsfritt informationsutbyte mellan datasystemen inom den offentliga sektorn, med början från hälso- och sjukvården.

B 17/2011 rd — RSk 25/2011 rd

2. Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och inför ett gemensamt ärendehanterings- och informationssystem för justitie- och inrikesförvaltningen och att tidplanen tillåter att den nya förundersöknings- och tvångsmedelslagstiftningen träder i kraft enligt planerna, och att regeringen ger en rapport i nästa bokslutsberättelse.

Ö 3/2012 rd — RSk 10/2012 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen noterar de problem utskottet i betänkandet lyft fram om användningen, tilldelningen och övervakningen av statsbidrag och ser till att branschaktörernas kompetens och utbildning förbättras för att dessa framöver ska känna till relevanta bestämmelser samt följa och övervaka dem. Dessutom ska regeringen ta reda på hur 15 och 36 § i statsunderstödslagen har tillämpats i praktiken och om en utvärdering gjorts av exempelvis konkurrensfektorna.

Fukt- och mögelproblemen i byggnader

Ö 5/2013 rd — RSk 5/2013 rd

6. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utreda dels vem som har skadeståndsansvaret och det straffrättsliga ansvaret vid byggen, dels om garantitiderna är tillräckligt långa. Det gäller att komma på hur ansvaret tydligare kan påföras de aktörer som de facto vållat skadan.

13. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra villkoren för forskning och utveckling inom byggbranschen för att man i beslutsfattandet ska ta större hänsyn till den stora roll byggnader spelar för människornas välbefinnande och samhällsekonomin.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Statens lokaler

B 10/2012 rd — B 14/2012 rd — RSk 18/2012 rd

2. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att staten i sin lokalförvaltning tar större hänsyn till ämbetsverkens och inrättningarnas behov av lokaler, i synnerhet deras ändrade lokalbehov, och att tomma lokaler får nya hyresgäster så snart som möjligt.

Ö 4/2014 rd — RSk 17/2014 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen under oberoende former utreder hur revisionsutskottets ställningstaganden om att avhjälpa de observerade missförhållandena kan tillgodoses med betoning på vad som är bäst för staten som helhet och lägger fram de ändringsförslag som behövs.

Särskilt viktigt är det att det görs ändringar i fråga om hyresavtalens villkor och längd samt i fråga om indexhöjningar och intäktsföring av vinst.

Och dessutom:

B 9/2015 rd — B 15/2015 rd — RSk 26/2015 rd

3. Riksdagen förutsätter att regeringen på behörigt sätt beaktar de tidigare uttalanden från riksdagen som ingår i betänkandet och i de bifogade utlåtandena från de övriga fackutskotten och stora utskottet samt övriga ställningstaganden.

Ställningstaganden som ska stå kvar

Följande ställningstagen ska fortfarande gälla.

Svart ekonomi

Ö 8/2010 rd — RSk 42/2010 rd

4. Riksdagen förutsätter att regeringen gör en övergripande bedömning och översyn av beställarsansvarslagen. Utvecklingsbehoven ska anges detaljerat utifrån praktiska erfarenheter och i enlighet med lagens syfte.

6. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra registeruppgifterna mer aktuella, tillförlitliga och lättillgängliga. I det sammanhanget ska man också utreda behovet att utveckla bestämmelserna om registeranteckningsbrott, så att förfalskning av registeruppgifter effektivt kan förebyggas genom kriminalisering.

7. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se över 6 § 1 mom. i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi bland annat för att inbegripa Arbetskraftsförvaltningen, Arbetskyddsmyndigheterna och de myndigheter som för utlänningsregistret i dess räckvidd.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

8. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för beredning och införande av lagstiftning om typgodkända kassaapparater i syfte att kontrollera oregistrerade köp inom restaurangbranschen. Man bör utifrån restaurangbranschens erfarenheter överväga om lagstiftningen ska utsträckas också till andra kontantbranscher.

9. Riksdagen förutsätter att regeringen på allvar fokuserar på skattekontrollen inom flerstegsmodellen för förvaltarregistrering av värdepapper. Dessutom bör man särskilt noga ge akt på lagstiftningens effekter och ingripa i lagstridiga arrangemang genom lagstiftning och andra åtgärder.

10. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja maximistraffen för grovt skattebedrägeri och andra grova ekobrott.

14. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa polisens, åklagarväsendets och domstolarnas resurser för behörig behandling av brottmål som gäller svarta löner.

17. Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart startar en utredning av vilka problempunkter som finns i lagen om näringsförbud och dess tillämpningspraxis. Efter det måste åtgärder vidtas för att göra näringsförbudet till ett trovärdigt instrument i kampen mot svart ekonomi.

19. Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart utreder möjligheten att utvidga användningen av administrativa påföljdsavgifter, särskilt inom branscher med utbredd svart ekonomi.

23. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att lagar bereds så, att lagstiftningen inte ger möjlighet till skatteplanering med karaktär av skatteundandragande.

24. Riksdagen förutsätter att regeringen allokerar resurser för uppföljning av vilket genomslag de viktigaste insatserna mot svart ekonomi har. Också lagstiftning som ökar risken för att svart ekonomi breder ut sig måste uppmärksammas. Behövliga åtgärder för att utveckla insatserna mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet måste vidtas utifrån resultatet av uppföljningen.

Ö 7/2014 rd — RSk 58/2014 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder och försäkrar sig om att kampen mot den svarta ekonomin i fortsättningen bygger på en gemensam lägesbild för myndigheterna och på mekanismer som leds av regeringen på det sätt som anges i revisionsutskottets betänkande.

B 9/2015 rd — B 15/2015 rd — RSk 26/2015 rd

2. Riksdagen förutsätter att regeringen inom 2016 lämnar en utredning till riksdagen om vilka åtgärder den har vidtagit för att förbättra informationsutbytet mellan myndigheterna dels i kampen mot svart ekonomi, dels i ett mer allmänt perspektiv.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Informationssystemen i offentlig sektor

Ö 3/2012 rd — RSk 10/2012 rd

2. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder och med det snaraste utnyttjar informationshanteringslagens möjligheter att genom förordning föreskriva om bl.a. öppna gränssnitt. Samtidigt som beslut fattas om servicestrukturerna och organiseransvaret inom social- och hälsovården bör den behörighet och det ansvar som informationshanteringsstrukturen kräver läggas fast så att ingen som helst ovisshet råder om vilken aktör som bär ansvaret i sista hand.

B 12/2014 rd — B 16/2014 rd — RSk 37/2014 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen som ett led i uppföljningen av projektportföljen bedömer resultaten av, kostnaderna för och produktivitetsnyttan av de viktigaste ICT-projekten och rapporterar därom till riksdagen.

Fukt- och mögelproblemen i byggnader

Ö 5/2013 rd — RSk 5/2013 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen initierar en översyn av styrningen och rådgivningen i byggfrågor, eftersom det nuvarande styrsystemet inte fungerar. Resultatet bör vara ett centraliserat statligt styr- och rådgivningssystem för fukthantering under byggnadens livscykel och i byggfasen. Av de nuvarande myndigheterna kunde uppgiften lämpligen anförtros exempelvis Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet eller någon av närings-, trafik- och miljöcentralerna.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen tar större hänsyn till byggnaders inomhusmiljö redan i den pågående beredningen av ändringar i markanvändnings- och bygglagen och byggbestämmelsesamlingen. Beredningen bör även inkludera tydliga kompetenskrav för byggbranschen, eftersom dessa tillför branschen större kunskap och ökar antalet kvalificerade experter. Kraven bör dessutom samstämma med lagstiftningen om hälsoskydd och arbetarskydd.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen kommer på reella metoder att få människor att iaktta författningarna och bestämmelserna om friska hus. Det måste gå att övervaka byggen bättre och övervakningen måste ske vid rätt tidpunkt. Dokumentation av varje byggfas måste förbättras på det sätt som föreslås i betänkandet, likaså förfarandet med inspektionsprotokoll, för att man ska kunna verifiera vem som har gjort vad, när och hur. Dessutom bör det t.ex. finnas en skylt som visar vem som varit huvudplanerare, huvudentreprenör och övervakare.

5. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att fukthanteringen på byggen ska bli bättre. En ansvarig fukt- och sundhetsexpert bör utses för krävande byggen. På andra byggen bör den ansvarige arbetsledaren ha större ansvar för fukthanteringen. Regeringen bör dra upp riktlinjer för en byggspecifik fukthanteringsplan. Den naturliga och vedertagna praxisen skulle sedan vara att inkludera denna plan i anbudsförfrågan för byggprojekten.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

7. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att tillvägagångssätten och metoderna för att klarlägga fukt- och mögelskador ska bli tillförlitligare. Det har visat sig att fukt- och mögelsanerigar ofta misslyckas. I samband med den pågående översynen av hälsoskyddslagen och anvisningarna om boendehälsa bör man gå in för att förbättra metoderna för att upptäcka orsakerna till hälsoproblem och tydliggöra användningen av riktvärden. Dessutom bör allmänheten informeras om vad som fortsatt är oklart om fukt- och mögelproblemet trots alla forskningsrön.

8. Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart reagerar och går ut bl.a. med anvisningar och information om god praxis för att den tid människor exponeras för fukt- och mögelskador i hus ska bli så kort som möjligt.

11. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att människor som fått symtom eller insjuknat på grund av dåligt inomhusklimat ska få bättre undersökningar, vård och myndighetsstöd så som föreslås i betänkandet. Alla som lider av ohälsa måste få komma till behövliga undersökningar och bli hjälpta, oavsett om de jobbar eller inte och var i Finland de än bor. Även i det fall att osäkerhet råder om den medicinska orsaken till symtomen eller sjukdomen gäller det att på alla tänkbara sätt försäkra sig om att patienten får så god vård som möjligt.

14. Riksdagen förutsätter att regeringen i statens årsberättelse för 2013 avger en första rapport om hur de åtgärder som förutsätts i punkterna 1—13 har genomförts. Då bör regeringen klargöra med vilka metoder kvaliteten på nybyggen och saneringar och på byggnadsunderhållet kan höjas avsevärt och vilken instans som åtar sig det sammantagna ansvaret för att de i betänkandet påtalade missförhållandena avhjälps.

Ägarstyrning

Ö 8/2013 rd — RSk 20/2013 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att den skälighetsprincip som ligger som utgångspunkt för det finanspolitiska ministerutskottets anvisning om belöningar blir genomförd i fråga om belöning av ledningen i statliga bolag. För att skälighet ska uppnås måste grundlönens inverkan på den totala belöningsnivån beaktas bättre än för närvarande. Det är viktigt att det finanspolitiska ministerutskottets nya och striktare principer för maximala belöningar inte leder till höjda grundlöner.

Statens åtaganden

Ö 7/2013 rd — RSk 8/2013 rd

Riksdagen förutsätter att regeringen ytterligare stärker och förtydligar målsättningen om euroområdet framtid, alternativa framtidsscenarier och de ingående riskerna och att regeringen lämnar en samlad bild av målsättningen till riksdagen. Detta ska också inbegripa de risker och exponeringar som uppkommer via europeiska centralbankssystemet.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

Kontroll, styrning och rapportering

B 9/2015 rd — B 15/2015 rd — RSk 26/2015 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen fortsätter utveckla årsberättelsen med hänsyn till synpunkterna tidigare i betänkandet. Materialet i berättelsen måste vara mer läsarvänligt och informativt och det måste innehålla analyserade data om resultaten och effekterna av verksamheten och förändringar i verksamheten, särskilt de samhälleliga effekterna och hur de uppställda målen har nåtts. Årsberättelsen måste vara en fungerande del av statsförvaltningens och regeringens planerings- och uppföljningsmekanism. Det i sin tur kräver bland annat tydligare målsättning när budgeten upprättas.

Marginalisering av unga

Ö 3/2014 rd — RSk 12/2014 rd

1. Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med reformeringen av systemet för social- och hälsovårdstjänster flyttar tyngdpunkten från korrigerande till förebyggande arbete och ingriper i problem hos barn, unga och familjer på ett så tidigt stadium som möjligt. Med tanke på såväl de mänskliga aspekterna som hållbarheten i de offentliga finanserna är det nödvändigt med en omfördelning av de tillgängliga resurserna. Befintlig god praxis bör i samband med reformen spridas och förädlas systematiskt och nya förfaringssätt bör testas.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen skrider till åtgärder för att i första hand de som löper störst risk för att marginaliseras och lider av psykisk ohälsa eller drogproblem ska få den hjälp de behöver. Det förutsätter tidiga insatser, lättillgänglig service och att den unga har en kontaktperson som oberoende av förvaltningsgränserna snabbt och smidigt kan leta fram den hjälp och de tjänster den unga behöver. Det är särskilt viktigt att utse en kontaktperson för unga invandrare, eftersom de löper större risk för att marginaliseras.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen skrider till åtgärder när det gäller dataskydd och tystnadsplikt i anslutning till tjänsterna för barn, unga och familjer. Beredningen bör anförtros ett enda ministerium. Ministeriet bör ges förutsättningar och befogenhet att samla och förenhetliga bestämmelserna om dataskydd och tystnadsplikt vid myndigheterna till den del de gäller de nämnda tjänsterna. Ministeriet ska vidta behövliga lagstiftningsåtgärder för att undanröja hindren för elektronisk dokumenthantering och multiprofessionellt samarbete i arbetet för att förebygga marginalisering av unga och hjälpa marginaliserade unga.

5. Riksdagen förutsätter med hänvisning till punkt 4 i ställningstagandet att regeringen genom föreskrifter, anvisningar och utbildning säkerställer informationsutbytet och att enhetlig praxis för dataskydd och tystnadsplikt tillämpas i samarbetet mellan myndigheter. Lagstiftningen, det praktiska förmansarbetet och ledningsarbetet måste betona myndighetens skyldighet att ta ansvar för barnets eller den ungas problem och söka lösningar på dem i samarbete med familjen och de övriga aktörerna. Insatserna ska alltid utgå från barnets bästa och från barnets rätt att få hjälp. I osäkra fall får rädsla för att bryta mot bestämmelserna om dataskydd och tystnadsplikt eller för följderna av detta inte utgöra ett hinder för ett ansvarsfullt agerande.

Betänkande ReUB 2/2016 rd

6. Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med översynen av social- och hälsovårdens finansieringssystem, som bygger på ett flerkanalssystem, ser till att finansieringen i fortsättningen styr ordnandet av de förebyggande och korrigerande tjänster som krävs för att motverka marginaliseringen av unga på så sätt att tjänsterna erbjuds på ett enda ställe och i form av en lättillgänglig helhet som utnyttjar multiprofessionellt samarbete.

7. Riksdagen förutsätter att regeringen skrider till åtgärder och inför en förvaltningsövergripande, enhetlig praxis genom vilken man i det praktiska arbetet kan ingripa tidigt och effektivt när barn och unga har problem, sköta informationsutbytet och följa upp åtgärderna samt förhindra att problemen förvärras.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Revisionsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av B 10/2016 rd och B 15/2010 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

1. Riksdagen förutsätter att regeringen i åtgärdsprogrammet tar in centrala projekt som har stor betydelse för bekämpningen av svart ekonomi och att regeringen säkerställer att det finns tillräckliga resurser för att genomföra projekten.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen låter en utomstående part utreda vilka konsekvenser åtgärderna i anslutning till det nya hyresarrangemanget och lokalanvändningen får för hyresgästernas ställning, lokalbehov och kundbelåtenhet.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen, antingen i en separat utredning eller som ett led i en mer omfattande analys av hur de regionala ekonomierna utvecklas, utreder i synnerhet regionstädernas ekonomiska livskraft och framgång samt hur placeringen av de offentliga uppgifterna påverkar regionernas ekonomier och att regeringen rapporterar till riksdagen före utgången av 2017.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen på behörigt sätt beaktar de ställningstaganden om tidigare uttalanden från riksdagen och andra omständigheter som ingår i detta betänkande och i de bifogade utlåtandena från fackutskotten.

Helsingfors 9.6.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Eero Heinäluoma sd

Betänkande ReUB 2/2016 rd

medlem Maarit Feldt-Ranta sd (delvis)
medlem Olli Immonen saf (delvis)
medlem Arja Juvonen saf
medlem Esko Kiviranta cent (delvis)
medlem Eero Lehti saml (delvis)
medlem Krista Mikkonen gröna
medlem Mika Raatikainen saf
medlem Päivi Räsänen kd
medlem Tapani Tölli cent
ersättare Pia Viitanen sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Nora Grönholm
utskottsråd Matti Salminen.